

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

PIK ВИДАННЯ • JAHRGANG 66

СЕРПЕНЬ • AUGUST 2014 • Nr.16 (2900)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

«СИНУ, ТРЕБА ЙТИ ДАЛІ»

НА МИР І СЛАВУ УКРАЇНСЬКІЙ АРМІЇ

Одного дня йшла собі містом на роботу і розмірковувала про те, що поява кожної нової ікони (сюжету) пов'язана з якоюсь подією... Яка подія може стати сюжетом сучасної ікони щоб підтримати наше національне військо? Проходячи повз Софію згадала про Ярослава Мудрого, значення його імені... Мене мама назвала чоловічим іменем, «Захара Беркута» начиталася,... от я і подумала,... і намалювала Богородицю «На МИР і СЛАВУ» української армії. Наскільки це вдало вирішувати вам, мої друзі! В орнаменті зашифровані слова Мир і Слава. Просто я запозичила концепцію прадавніх слов'янських імен. За принципом: як човен назветься, так він і попливе... **Мирослава Збожна (з Фейсбука)**

Коли я був ще дуже молодим священиком, я радо наслідував моїх старших співтоваришів і багато проповідував про Пресвяту Богородицю, про матерів, про материнство, про материнську любов. Одного разу моя рідна Мати звернула на це увагу і сказала: «Ви, священики, так багато проповідуєте про материнство у різних його видах, але ваші роздуми такі теоретичні, такі сухі, такі далекі від дійсного життя. Бо, закінчила вона свою заставу, щоб говорити живо і правдиво про материнство – треба бути матір'ю».

Слова моєї матері мене дуже застановили, я відчув, що мушу їй признати рацію. Від того часу, коли проповідую матерям, застерігаюсь перед моїми слухачками про поважне обмеження моєї проповіді.

Останніми тижнями було багато випадків в різних частинах України, коли матері поодинокі чи гуртово протестували проти висилання їхніх синів на фронт, у небезпечну полосу збройних сутичок. Властиво, не дуже цьому дивуюся. Хтось може закидати цим матерям брак патріотизму, але треба їх зрозуміти, бо вони матері. Дозвольте, однак, все ж таки сказати щось іншого.

Тому двадцять чи тридцять років появилася фільм, в якому режисер старався якнай докладніше представити життя Ісуса Христа на підставі Євангельських текстів. Але він також дозволив собі включити в сюжет фільму деякі легенди. Одна з них ось така: «Ісус несе оту поперечку хреста до якої буде прибитий. Поруч Нього ідуть жінки, між ними Його Мати, Марія. Виснажений немилосердним бичуванням, паде під тягарем поперечки».

Згідно із легендою (а може це не цілком легенда) Його Мати схилиється над Ним і каже: «Сину, треба йти далі». Вона Мати, вона відчуває вповні біль материнського серця, але вона свідомо, що якщо її Сина не розпнуть – людський рід загине, ніколи не увійде до Царства Божого.

Шановні і дорогі матері, подумайте над тим. Не хочемо вам завдавати надмірного болю, але ваші сини – це надія нашого народу бути собою, мати свою справді незалежну державу.

+ Любомир, Архієпископ-емерит УГКЦ

ХГ

ДУМКИ З ПРИВОДУ УСПІННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ

Румунський протестанський пастор Річард Вурмбранд – єврей, що був у молодості грішним безбожним юнаком, а згодом охрестився і став ісповідником віри в часі жакхливого комуністичного переслідування в Румунії по війні, розказує у своїх проповідях, писаних крадьки в тюрмі, про своє переживання, в якому пізнав велику прикмету Марії Богоматері. Це було у Велику П'ятницю по його останнім важким допиті в часі слідства. Якийсь внутрішній голос йому, вичерпаному і виснаженому до краю, несподівано сказав в душі: «Марія бачить все...».

Він признається, що відколи став християнином, щиро віддавав велику пошану Марії, бо свідомий був її гідності: її Божого Материнства, чим Вона одержала слушно належний їй титул Богородиці. Слова того дивного голосу однак його здивували своїм неможливим змістом: як може Марія бачити все, тож це прикмета Божа і Божої всюдиприсутності, а Вона – людина-сотворіння. Пастор дискутував

потім з деякими католицькими і православними священиками про цю дивну для нього думку, яка йому подобалася і дуже підносила його на душі, кріпила, хоч спершу видалася противоріччям і парадоксом: Марія бачить все! Чи бачить це важке переслідування?

В чім таїнство тих слів і цієї правди про Марію? Марія вважала себе маленькою і недостойною коли отримала вістку

про своє материнство: «Бо споглянув на смирення раби своєї і ось віднині ублажатимуть мене всі роди». А східна наша Літургія вкладає в уста Марії такі слова, коли Вона держить Ісуса на руках: «О, Сину, мій Сину, як же я обвинуватиму Тебе, що даєш поживу всякому сотворінню? Як держатиму на руках Тебе, що держиш всю вселенну? Як можу дивитись на Тебе без страху, коли на Тебе багатоокі Херувими

не сміють поглянути?»

Румунський пастор робить висновок: для Марії її Божественний Син був і є для всіх Бог. Марія бачить тільки Його, вона бачить всіх і все тільки в Ним, через Нього, немов через Його очі! Тому Марія має унікальний зірпогляд! І все те стається через її велику смиренність, з якою Вона сказала: «Ось я Господня слугиня, нехай зі мною станеться по твоєму слову».

Продовження на 2 стор. ►

► ДУМКИ З ПРИВОДУ УСПІННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Марія в євангелії ніколи не виступає проти кпин, злочинних слів, понижень проти її Сина зі сторони Його ворогів, навіть своїх рідних, не докоряє їм за їхнє невірство. Нікому і ніколи, хоч знала самотність, хто справді є її Син, як почався Він у її лоні, як народився. Нема ні єдиного слова з її уст під хрестом, коли бачить свого Сина пониженого до крайності. Вона немов не реагувала на все те, бо бачила ту дійсність очима Ісуса і Його поглядом: «Вони не знають, що творять», – каже Ісус на переслідування Його самого...

Чи інший приклад Маріного зору-бачення: Марія, може самотня жінка на весіллі в Кані, бачить, що «вина не мають», бачить і як би знала, що Ісус щось зробить в цій клопоті, бо каже, мабуть шепотом, до слуг: «Що тільки скаже вам, робіте». І Ісус робить перше своє чудо. Марія бачить, Марія знає через Ісуса! Як Його Мати!

Хоч у випадку Марії ідеться про окреме надприродне явище, але чи не буває це з нашими матерями у світі, коли мама знає, бачить, відчуває думки, потреби чи небезпеки своєї дитини? Скільки матерей в часі війни

пережили муки важко раненого сина на фронті чи його смерть, не маючи про те ні вістки, ні повідомлення? Дивна комунікація материного серця на далеку віддаль серцем і думкою. Явище відоме у психіатрії, хоч не досліджене й зветься телепатією. Очевидно, Марія мала цю здібність матері, але це було зовсім іншого характеру, бо її Материнство – то Боже Материнство і комунікація. Її думки і її серця з Особою її Божественного Сина то велике, але реалістичне таїнство її буття.

Ці думки з тією самою основою дає нам празник Успення Марії. Співаємо: «В Твоїм Успенні не оставила Ти світу, Богородице... і молитвами Твоїми Ти рятуюєш від смерті душі наші». Слова з тими самими труднощами: єдино Бог є всюди присутній і найменший атом не є позбавлений Його присутності, як і цілий космос, «в якому живемо, рухаємось й існуємо», як про це каже Павло на Ареопагу. Єдино Бог рятує, спасає, і збавляє від смерті душі наші. Як же це може чинити сотворіння, хай і високодосконале? Як це може чинити Марія у своїм Успенні? Вона ж лише цей світ і його історію? Тропар і його поет знає це і тому додає до своїх поетичних слів

одне велике і важне слово – титул Марії: Богородице!, що і зробив у своїх роздумуваннях румунський пастор. Марія скромна і незнана стає великою і могутньою в Бозі своїм Материнством для Божого Сина і Спасителя світу. То був вибір Божий, а Вона у своїй смиренності Його в страсі прийняла. Вона – Богородиця – великий твір Божий!

Успення – то празник і пригадує всього людства над величчю Марії і два у ній її незвичайні привілеї: і перехід враз з тілом до неба та її постійна опіка над нами з її молитвою, щоб душі наші не погинули. Тих дві непонятні величі і сили у Марії походять від таїнства її Материнства Божого. В Марії і з Марією жив Бог в тісній контакт з її людською природою. В кожного з нас християн те таїнство злуки з Богом відбувається Божою благодаттю, а в Марії тая благодать була в повноті, в найтіснішій злуці навіть з її тілом-організмом, з її душою, яка тому не мала ніколи і тіні якоїсь провини-гріха. Такою приготувив її Бог! Тому тіло Марії не могло переживати труднощів смерті і перебування її тіла в землі, щоб в ній зотліти і чекати тисячоліттями воскресення, погребане серед твердих за-

конів матерії. Тіло, що кормило її Божественного Сина від хвилини Його зачаття у Благовіщенні, що було в такій тісній комунікації, що Марієне серце знало і відчувало серце і думку її Сина.

І врешті друга незвичайна здібність Марії, яку оспівує Літургія – її перебування в історії світу і її молитва за спасення світу, її могутній покров! Сила, що теж випромінює з її Божого Материнства, це її дбайливість про нас усіх, як нашої справжньої духовної Матері. Вона теж і Мати Церкви, тієї великої спільноти, що носить ім'я її Сина, Вона є Матір'ю всіх спасених у цій великій сім'ї народів, що її купив її Син і всі ми стали Його братами. Вона, як Мати наша, бачить нас усіх і наші болі та потреби через свого Сина і молиться заступатися за нас.

В Україні Вона для нас у нашій народній вірі – наша Мати. Під впливом Літургії цей вислів повторюється часто в наших народних піснях і молитвах до Неї так точно, як це робить Папа, що кличе до Неї прямо: «Мамо!» І то є його гарна і шляхотна прикмета!

Різно і критично можемо дивитись на появи Марії в Грушеві в нас в Україні і на слова, які Марія мала б сказати до тих, що чули їх у своїх появах, але так незвичайно оригінальним є вислів Марії

про нашу Батьківщину: «Моя дочко, Україно, – каже Марія, – я заступаюся за тебе і молюся за тебе, за твоїх дітей і за твоє майбутнє». Церквою ці появи ще не досліджені і не потверджені, але ці слова – то вислів віри нашого народу в часі великого переслідування, нашого великого горя та історії опіки Марії над нами. Вона є наша Мати, бо її Син Ісус силою її Божого Материнства і Божого пляну спасення є нашим Богом і Спасителем! Вона стало в нашій історії помагала і рятувала нас, недостойних і негідних, своїми молитвами, не дивлячись на наше невірне і грішне минуле. То її присутність між нами в нашій історії! Вона бачить нас все як тих, що потребують спасенної помочі і її заступництва. Празник Успення має бути празником нашої глибокої вдячності для Неї і нашої великої прослави її пресвятої і преблагословенної Особи в історії всіх народів та її над нами опіки.

о. Іван Музичка,
подано за журналом
«Патріархат»

ПОЧИТАННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ В КИЇВСЬКІЙ ТРАДИЦІЇ

Почитання Богородиці має в київській традиції глибоке коріння. Ще князь Ярослав Мудрий віддав Русь-Україну під покров Пресвятої Богородиці. На її честь будували численні храми, писали ікони. Найвідоміші з ікон княжого періоду є ікони візантійської традиції Вишгородська (нині Володимирська) і Белзька (нині Ченстоховська). На цій традиції розвинулося і самобутнє українське іконописання. На українських іконах риси обличчя Богородиці добрі та м'які, погляд – теплий і сердечний.

Почитання Богородиці особливо поширилося після чудесного зняття турками облоги Почаєва. Це чудо приписували іконі Богородиці, яка була в храмі місцевого монастиря. Місцями паломництв до чудотворних богородичних ікон є також Зарваниця, Унів, Гошів, Страдч, Жировиці, Ярослав, Холм, Марія-Повч та багато інших. Особливе покладання на опіку й допомогу Богородиці стало традицією українського народу. (314–315)

З Катехизму УГКЦ

ЧИ ПОТРІБНО В ДНІ ВІЙНИ СВЯТКУВАТИ ДЕРЖАВНІ СВЯТА?

Ця гібридна війна проти нашої країни є багатоплановою. Вона ведеться не тільки зброєю. Відбувається психологічна війна, щоб паралізувати нас страхом. Це робиться для того, щоб ми не могли спати, нормально працювати, виховувати своїх дітей.

Про це заявив Блаженніший Святослав під час брифінгу в м. Долині на Івано-Франківщині, відповідаючи на запитання, що нам потрібно сьогодні робити: святкувати різні державні свята чи, навпаки, утриматися від цього? Глава Церкви наголосив, що громадянам України, які живуть поза межами території, де проходить війна, важливо не піддаватися паніці, не впадати у розпач. Бо паніка – це перемога ворога.

«Не потрібно піддаватися залякуванню. Бо, як каже Святе Письмо, де є страх, там немає любові. Потрібно любити свою землю, своїх дітей, рідних та близьких, щоб з любові до них жити, навчатися, працювати, будувати свою державу. Потрібно, щоб країна вже і тепер жила. Це і буде нашою перемогою», – підкреслив Патріарх.

Департамент Інформації УГКЦ

◀ На світліні воїни Національної Гвардії України з новенькими автоматами вітчизняного виробництва. Вони готові відправитися на східний фронт. За декілька місяців Україна з попелу відродила свої збройні сили, створено 48 добровольчих батальйонів, паралельно відроджується знищена «януковичами» армія. Це неймовірний успіх народу, який не жалів копійки на озброєння своїх синів і дочок. Ворог позбавлений шансу перемогти так настроєну націю. (А.Ф.)

ПАПА ФРАНЦИСК МОЖЕ ЗРЕКТИСЯ ПРЕСТОЛУ ЧЕРЕЗ ТРИ РОКИ

Під час прес-конференції на борту літака, яким повертався з поїздки до Південної Кореї, папа Франциск зокрема сказав: «Мій понтифікат буде коротким. Продовжуватиметься не довше, як 2–3 роки. Навіть якщо це не до вподоби богословам, маємо звикнути до папів-емеритів».

Папа більше як півтори години розмовляв із 72 журналістами, які поверталися разом з ним до Риму. Провідною темою був Ірак, де продовжується геноцид християн, проте журналістів цікавили також питання понтифікату Франциска та його плани на майбутнє. Як зазначила опісля газета «Ле Фігаро», Папа про свою можливу абдикацію згадав не вперше. «Тепер стало зрозуміло – Папа зречеться Престолу через три роки», зазначає французьке видання.

У свою чергу італійська «Ля Стампа» написала, що «Франциск поставив крапку в питанні журналістських здогадів, вказуючи майже точно дату закінчення свого понтифікату». Обидві газети звертають увагу, що Франциск двічі згадував про «смирненство та сміливе рішення» свого попередника. «Ще років 70 тому інститут єпископа-емерита здавався чимось зовсім неприйнятним. Тепер те саме відбувається з папою. Нічого, звичайно», – наголосив Святіший Отець. «Адже, навіть якщо людина втішається добрим здоров'ям, однак, все-одно, з плином часу у неї зменшується можливість приймати правильні рішення, їй все важче керувати Церквою. Тіло стає неслухняним, воно втомлене. Бенедикт XVI відкрив двері нового інституту і не бачу в цьому нічого надзвичайного».

Франциску зараз 77 років.

РОДИННА ДРАМА ПАПИ

Навіваюча сум заява Франциска на борту літака майже збіглася в часі з жахливою родинною драмою. В Аргентині, в автокатастрофі, загинула дружина і двоє дітей його племінника – Еммануеля

Гарсія Бергольйо (син брата), старший дитині було 2 роки, молодший – 8 місяців. Святіший Отець попросив усіх, хто поділяє його біль, про молитву.

Для «ХГ» Андрій Фецин

ХГ

КОРУМПОВАНІСТЬ, ЦЕ НЕ «ГРІШОК»

Понад 20 років тому, ще будучи священником, теперішній Папа написав текст, який 2005 року був оприлюднений, як брошура авторства Буенос-Айреського архієпископа кардинала Хорхе Маріо Бергольйо «Корупція та гріх. Кілька думок на тему корупції». Книжечка не втратила своєї актуальності.

Дуже часто корупцію ототожнюється з гріхом, але, на думку папи Франциска, це не зовсім точно. Стан гріха і стан корумпованості, зіпсуття, – це дві відмінні, хоч і тісно пов'язані між собою дійсності. Автор пише, що визнати себе грішником – це крок до того, щоб зануритися у глибини милосердя Небесного Отця, Який нас любить і кожної миті чекає на нас. «Я – грішник, змилуйся наді мною грішним!» – взивав митар з Ісусової притчі, який повернувся з храму додому виправданим. «Я згрішив проти неба і проти тебе!» – каже розкаяний блудний син, повернувшись і впавши в обійми батька, який його очікував. «Відійди від мене, Господи, бо я – грішний» – сказав святий Петро, який згодом проливав гіркі сльози, усвідомивши вчинену зраду, а розкавшись, був поставлений утверджувати віру інших. «Я – грішник!» – визнав цар Давид, коли пророк представив йому жалюгідність його вчинку проти воєначальника царського війська.

Натомість, дуже важко, щоб слово пророка змогло розтопити зіпсоване, корумповане серце! Воно настільки закріплене у задоволенні власною самодостатністю, що навіть не припускає можливості дискусії. Про таких в Євангелії написано, як про тих, які нагромаджують багатства для себе, замість багатити в Бога. Така людина почувається комфортно та щасливо, як той чоловік з притчі, що задумав збудувати нові засіки, а якщо справи натраплять на труднощі, то на всі випадки має виправдання,

як той «корумпований управитель» з іншої притчі, який, немовби, передвістив філософію тих, які кажуть, що «дурним є той, хто не краде».

Корумпована людина створила систему самооцінки, яка ґрунтується саме на таких облудних настановленнях: вона крокує життям, використовуючи найкоротші стежки пристосовництва, навіть ціною гідності, як власної так й інших людей. Вираз обличчя такої людини промовляє: «Це зробив не я!». Вона заслуговує на почесний докторат із «суспільної косметології», а найгіршим є те, що вона сама в усе це вірить. І дуже важко, щоб до такого серця пробилось пророцтво. Тому ми, признаючи: «Так, ми грішниками!», – не можемо допустити того, щоб стати «корумпованими, зіпсованими».

Одним із типових настановлень корумпованого перед обличчям пророцтва є своєрідний комплекс «безсумнівності». Така людина ображається, коли її критикувати, дискредитує особу чи інституцію, яка собі на це дозволила, робить все для того, щоб був знищений будь-який моральний авторитет, здатний її критикувати, вдається до ідеологізованих мудрувань та словесної спритності, намагаючись виправдатись, применшує значимість інших та гостро нападає на тих, які думають по-іншому. Така особа несвідомо починає переслідувати себе саму, що породжує в ній таке роздратування, яке перетворюється у переслідування інших.

Продовження на 4 стор. ►

КОРОТКО

ПАПА ПРОСИТЬ БОГА ЗА УКРАЇНУ

У неділю, 24 серпня, після молитви «Ангел Господній» з тисячами паломників, зібраними на площі святого Петра у Ватикані, папа Франциск привітав Україну з Днем Незалежності. «Дорогі брати й сестри, моя думка сьогодні особливим чином лине до улюбленої землі України, яка відзначає національне свято, до всіх її синів і дочок, до їхніх прагнень миру та спокою, яким загрожує ситуація напруження й конфлікту, що не подає ознак зменшення, викликаючи багато страждань серед цивільного населення. Ввіряємо Господу Ісусу та Пресвятій Богородиці всю країну і спільно молимося, насамперед, за жертви, за їхні родини й за всіх, що страждають. Помолімося разом до Пресвятої Богородиці за цю улюблену землю України в день її національного свята!» (Радіо Ватикан)

К

ЗАГИНУВ ДОБРОВОЛЕЦЬ МАРК ПАСЛАВСЬКИЙ

У бою за Іловайськ загинув доброволець батальйону «Донбас», американець українського походження Марк Паславський. Про це у Facebook повідомив фотокореспондент «Лівого берега» Макс Левін, пише VIDIA.

«Мріяв зайти в Донецьк і вернутися в Київ, продати квартиру у Львові і оселитися де в затишних Карпатах», – написав Левін. **Уточнює Олексій Сорока, друг Покійного:** Це не зовсім вірно, адже Марк спеціально скористався своїм правом прийняти громадянство України перед тим, як пішов воювати за її свободу. Крім того, Марк уже дуже довгий час, з невеликими перервами, проживав в Україні. Він був успішним бізнесменом та заможною людиною. Він приєднався до легендарного батальйону «Донбас» рядовим солдатом, хоча, наскільки мені відомо, у нього було військове звання капітана. Річ у тім, що за плечима Марка була Військова Академія Уест Пойнт, елітний військовий виш США. Після навчання Марк відслужив у військах більше десяти років, а після цього вийшов у запас і осягнув цивільну професію інвестиційного банкіра, а згодом – бізнесмена, трейдера і менеджера. (А.Ф.)

К

Станом на 24 серпня за час російсько-української війни загинуло 722 військових, поранено – 2625. Слава українським лицарям! (РНБО України)

К

ГЛАВА УГКЦ У ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ: «Дякуймо сьогодні Господу Богу за дар свободи, за дар гідного життя. Але просімо, щоб ми були здатними цей дар втримати і ним поділитися. Закликаю кожного з вас повірити в Бога і Україну».

К

СТЕПАНА БАНДЕРУ НАМАГАЛИСЬ ВИКОПАТИ З МОГИЛИ

Генеральний консул України у Мюнхені Вадим Костюк: «17 серпня на Лісовому Кладовищі Мюнхена встановлено акт вандалізму, вчинений невідомими особами щодо могили Степана Бандери. Зруйновано пам'ятник (великий кам'яний хрест), пошкоджена сама могила, можливо, внаслідок спроби викопати труну», – написав дипломат у Фейсбуці. (fakty.ictv.ua)

К

ФРАНЦИСК ПРИЗНАЧИВ О. ДАНИЛА ЄПАРХОМ ПАРМСЬКИМ УГКЦ

У Ватикані було повідомлено про те, що Святіший Отець призначив всесечного о. Богдана Данила, з клиру Стемфорської єпархії УГКЦ в США, дотеперішнього ректора Стемфордської Духовної Семінарії св. Василія, Правлячим Єпископом Єпархії святого Йосафата у Пармі (США). Владика-номінат Богдан народився 27 травня 1971 р. в Гіжицьку, Польща. Після закінчення філософських студій у Люблині, переїхав до США, де здобув богословську освіту у Вашингтонському Католицькому Університеті та 1 жовтня 1996 року отримав пресвітерські свячення у Стемфорській Єпархії. Єпархію св. Йосафата 1983 року створив Іван Павло II, виокремивши її територію з теренів Філадельфійської Архiepархії. Вона об'єднує близько 40 парафій у східній частині США. (Радіо Ватикан)

КОРУМПОВАНІСТЬ, ЦЕ НЕ «ГРІШОК»

▼ **Продовження. Початок на 3 стор.**

У Євангелії читаємо про реакцію фарисеїв та книжників на слова Ісуса, перед обличчям Його про-рочої істини: «Вони ж наповнили-

ся люті й змовлялися між собою, що їм зробити б Ісусові». Подія зцілення сліпородженого показує нам, як вони нав'язують терор власного бачення всім, хто їм суперечить, і мстяться, виключаючи їх з суспільного життя. Вони бояться світла, тому що їхня хробачлива душа віддає перевагу перебуванню в темряві і під землею.

Корумпований з'являється на сто-

рінках Євангелії як той, хто грається з істиною: намагається підступом впіймати Ісуса на слові, готує змову, щоб усунути Його зі своєї дороги, підкуповує того, хто здатний зрадити. Святий Іван характеризує цих людей, кажучи: «Світло засіяло серед темряви, але темрява його не прийняла». Саме так – це люди, які не здатні прийняти світло.

Завершуючи вступ до роздумів

про корупцію та зцілення від неї, кардинал Бергольйо висловлює побажання, щоб вони допомогли нам зрозуміти загрозу особистого та суспільного падіння, яке закорінене в корупції, а також щоб спонукали нас бути чуйними, пам'ятаючи про те, що щоденна спільність з гріхом може привести до зіпсуття, до корумпованості.

Радіо Ватикан

ХГ

С-на: Адам Голец

ВИНИКАЄ ІНКЛЮЗИВНА УКРАЇНСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ

З британським істориком Норманом Дейвісом, автором видатної і вже класичної монографії «Європа: Історія» (Europe: A History. Harper Perennial, 1998), розмовляв Войцех Пшибильський, головний редактор журналу «Res Publica Nowa» та щоквартальника «Visegrad Insight».

► **Переконаність щодо участі українських військових одиниць у придушенні Варшавського Повстання і далі корениться в польській пам'яті, але це не правда. Чому?**

Норман Дейвіс: Було одне мале формування української поліції, але неправда, що Дивізія СС «Галичина» брала участь у боях під час повстання. Серед цих ненімецьких формувань найбільшим була російська організація фашистів, себто націоналістів із СС РОНА (Російська Визвольна Народна Армія) під проводом Броніслава Камінського, якого, певно, єдиного вбили СС за несубординацію, бо він був винятковим екстремістом. РОНА разом із бригадою кримінальників із німецьких тюрем, під проводом Оскара Дирлевангера, також була відповідальна за різню на Волині. Між поляків є стереотип, що УПА була єдиною силою в Україні під час війни. Вони також не знають, що УПА, в різні періоди війни, намагалася воювати і з німцями, і зі Сталіном, оскільки совети вважали їх за ворогів. Мені здається, що в Польщі існує багато мітів, які сягають часу колишніх «кресів», що українець – це такий простий селянин, що ним керувало уніятське духовенство. На жаль, дуже часто стикаємося із перебільшеними оцінками щодо українців. Але все чимраз гірше: як я сказав, Україну визнають як країну, як незалежну державу, яку вперше підтримують Захід, Європейський Союз, Америка. Не є так кепсько, як могло бути.

► **Ви також згадуєте, що поляки не видали українців**

із Ваффен-СС Сталіну, бо вважали їх за польських громадян.

Норман Дейвіс: Так, 14 Дивізію СС «Галичина» вербували на польській території. І не тільки зі сходу, тобто з Коросна, Сянока (це були перші місця вербування). Це була дивізія добровольців. Ваффен-СС – це не було те саме, що головні СС; її члени мали військові обов'язки і – у випадку цієї 14 Дивізії (бої винятково на Сході) – їх супроводжували священники. Мені здається, можна зрозуміти, чому Сталін був для них ворогом. Вони воювали на фронті в 1942, 1943 році. Їх так розбили після битви під Бродами, що вони відступили до Австрії і не мали шансів повернутися в повній формі на фронт. Вони тікали. Бачачи, що наближається Червона Армія, вони втекли на Захід, аж до Італії (Риміні). І там потрапили в руки армії Андерса. Андерс відмовив у репатріації. Сталін зажадав від західних союзників репатріації

різних формувань, які вважав за свої, але солдати Ваффен-СС ніколи не були з Росії, вони були з Польщі. І Андерс повністю відмовив: не віддаємо, якщо буде військовий суд, це буде польський суд. І цим усе завершилося. Я не знаю, чи саме поляки вели такий суд, чи було зміщено офіцерів, не знаю, але було вирішено, що ветерани формування Ваффен-СС можуть їхати до Англії, і їхній осідок розташований в Лондоні. Там є українська бібліотека, звичайний осередок емігрантів. Декілька разів мене запрошували до них із лекцією, і я познайомився з кількома особами. Їхні долі, звісно, трагічні, але це не було формування кримінальників. Різні дивізії з Вермахту можна вважати за кримінальні, але в цьому випадку, певно, ні.

► **Наскільки важлива історія України для самих українців і наскільки важлива історія українців для Європи? Наскільки ми маємо про це говорити і на що звернути увагу?**

Норман Дейвіс: Дуже часто джерело політичної діяльності базується на якомусь історичному баченні, фальшивому або сумнівному. Українці мають схему своєї історії, досить старомодну, як у XIX столітті, так як націоналісти в Польщі мають свої схеми. Дуже важливо, щоб українці створили візію України, яка не вилучає всіх «інших», щоб усі «інші» могли бути добрими громадянами, незалежно від мови, якою вони говорять. В Україні сьогодні цей російськомовний елемент переважно взагалі не є пропутінським. Навпаки, Київ сьогодні значною мірою є російськомовним містом, проте він не підтримує Путіна. Себто, як мені здається, тепер є момент, коли виникає інклюзивна українська ідентичність. І це дуже великий крок.

► **А як ви оцінюєте важливість німецько-українських взаємин у контексті пам'яті? Німці сьогодні часто наголошують свою історичну відповідальність перед Росією. А перед Україною?**

◀ Житомирщина. Син Катерини Гудзоватої служить в 30-ій бригаді збройних сил України. Тепер на фронті. Мати придумала, як підтримати свого Сергія: прикрасила огорожу, хвіртку і відправила йому світлинку.

Норман Дейвіс: Як бачимо, німецькі комплекси є перешкодою для згоди. Імператорська Німеччина мала дуже відкриту, ліберальну політику щодо України. Це вона від початку підтримувала український рух за незалежність. І мені здається, що Німеччина може до цього повернутися. Однією зі стратегічних помилок гітлерівців було те, що вони відмовилися співпрацювати з українцями. Якби німці в II світовій війні мали на своєму боці всю Україну, Радянський Союз не міг би вистояти. Але гітлерівці по-дурному посадили всіх українських очільників і заплатили величезну ціну. Це був наслідок гітлерівської ідеології, переконаності, що українці, росіяни, поляки, слов'яни є напівлюдьми.

Не знаю, наскільки Німеччина має проблеми з пам'яттю. Вона перебуває під впливом поразки від Червоної Армії. І вона одразу перейшла від панівної раси до переможеної. Перейняла від советів і росіян багато упереджень, зокрема таке, що Україна є несерйозною країною. Власне, так німці добре прийняли російську пропаганду, а німецькі ліві дуже охоче проковтнули советську індоктринацію.

Опрацювала Ольга Урбанська, з польської переклала Богдана Матіяш. Подано за «Критикою»

РОСІЯ ЯК ІСТОРИЧНО ПОСЛІДОВНИЙ ВОРОГ УКРАЇНИ

Підручники з історії України радянського часу наголошували на поспіль братерських стосунках українського і російського народів, підкреслюючи тотожність віровизнання, спорідненість мов, а головне – спільність походження росіян і українців. Облудність цих міфів багато разів доведена українськими істориками ще з часів Миколи Костомарова. Разом з тим і до сьогоднішніх підручників з історії України не дають уявлень про причини повсякчас загарбницького ставлення Московії, а пізніше російської імперії до України.

Для багатьох українців нинішня війна стала шоком саме через нав'язувану кілька сторіч російською і радянською пропагандистською машиною ідеологему про одвічне братерство між українцями та росіянами. Сьогодні є потреба у підготовці технічного завдання на написання підручника історії, в якому б правдиво характеризувалося ставлення Росії до України від часів Андрія Боголюбського і до нашого часу. Слід пояснити у підручнику, що саме існування імперської російської держави є неможливим без України ще від часів виникнення Московського Князівства.

КАМІНЬ СПОТИКАННЯ

Росія є країною, яка заподіяла найбільше лиха Україні. Політика поневолення здійснювалася Московією системно і послідовно. Починаючи від відокремлення Київської Митрополії від материнської Вселенської Константинопольської Церкви у 1686 році. Згодом – ліквідація козацьких і магістрацьких прав, знищення Запорізької Січі з метою запровадження кріпацтва, заборона на використання української мови у богослужіннях та книгодрукуванні.

Радянська влада продовжила російський наступ на історичну пам'ять

Нинішня війна Росії проти України потребує осмислення в історичному контексті: у чому її корінна причина, чи становить вона собою результат історичної закономірності, чи є випадковістю?

Українське літо 2014

„Незабаром Україні доведеться формувати порядок денний нових міждержавних взаємин на пострадянському і постімперському просторі. Можливо – на постросійському просторі.“

та ідентичність українців. Першим кривавим кроком став «експорт» соціалістичної революції на багнетах банди Муравйова. Далі була колективізація, Голодомор, знищення інтелігенції, поневолення Західної Укра-

їни. Знову репресії. Масові вислання українців до Сибіру і Далекого Сходу, Афганістан і Чорнобиль...

Нагла смерть Радянського Союзу, який надірвався у гонитві озброєнь, дала змогу Україні створити власну

державність. Проте сам факт існування української держави заперечує імперський статус Росії, якого прагне її нинішній самодержець. Україна є каменем спотикання на шляху реставрації імперії, відтак Росія напала на нашу країну. І не зупиниться.

ОБЛАШТУВАТИ ПОСТРОСІЙСЬКИЙ ПРОСТІР

Фіксація у підручнику «природної» ворожості російської державної машини до України необхідна для того, щоб і прийдешні покоління українців повсякчас пам'ятали про російську небезпеку для України. Разом з тим слід розрізняти ставлення носіїв імперської ідеології до України і окремих представників дисидентських кіл, інтелігенції, які і сьогодні публічно засуджують агресію Кремля.

Незабаром Україні доведеться формувати порядок денний нових міждержавних взаємин на пострадянському і постімперському просторі. Можливо – на постросійському просторі. Задля цього необхідно добре розуміти природу та живучість російського імперіалізму.

Так само, як після поразки нацизму в II світовій війні, у школах Німеччини та інших країн Європи окремі розділи підручників історії присвячувалися викладу не лише фактичного матеріалу щодо нацистського руху, але і його морально-етичним оцінкам, так і сьогодні слід дати таку оцінку імперській загарбницькій ідеології, яка є панівною нині у Росії. Це потрібно не лише в інтересах забезпечення України від російських зазіхань, але й для інших країн і народів, які перебувають під російською загрозою, чи у складі Російської Федерації.

Костянтин Матвієнко, експерт Корпорації Стратегічного Консалтингу «Гардарика», подано за Радіо Свобода

ХГ

ЦЯ ВІЙНА ЗА УКРАЇНУ УВІЙДЕ В ІСТОРІЮ ЯК ВІТЧИЗНЯНА

Петро Порошенко з дружиною Мариною в День Незалежності молився перед дерев'яним хрестом на місці розстрілу Небесної Сотні

Нинішнє протистояння на Сході увійде в історію як вітчизняна війна. Про це заявив президент Петро Порошенко в ході параду на День Незалежності в Києві.

незалежність. Вітчизняною вона є тому, що за Україну стали всі – від малого до старого. ...У нас народилося нове військо, яке сильне, крім всього іншого, сильне своїм патріотизмом. Україна ніколи більше не відзначатиме це свято за календарем сусідньої країни. Ми будемо шанувати захисників нашої вітчизни, а не чиесь чужої. В багатому на подвиги літописі українського воїнства безліч битв і дат, гідних стати Днем Захисника Вітчизни. Я наголошую, Україна більше ніколи не відзначатиме це свято за військово-історичним календарем сусідньої країни. Ми будемо шанувати захисників своєї

Батьківщини, а не чужої!».

Він наголосив, що українські воїни щодня тепер демонструють «мужність та героїзм, відвагу та самопожертву, відчайдушність та бойове братерство».

«Наші Збройні Сили, Національна Гвардія, прикордонна служба, добровольчі батальйони заслужено успадкували українську славу давньоукраїнських князівських дружин і Війська Запорозького, українських січових стрільців і вояків Української Повстанської Армії, армії Української Народної Республіки і українців, які під час II світової війни захищали Україну в лавах Червоної Армії», – зазначив Президент.

Він зауважив, що мир на Сході неможливий ціною суверенітету України. «Двічі за сто років українська еліта в своєму пацифізмі нехтувала військовим фактором. Ми знову наступили на ті ж граблі, повіривши, що світ став вегетаріанським. Ми навіть відмовилися від ядерної зброї, а біда прийшла з того ж боку, що і сто років тому – зі Сходу. Світ неначе повернувся в тридцять роки, в переддень II світової війни. Наразі відбувається гвалтування системи світового порядку. ... Мир неможливий ціною суверенітету України. Цей день для нас – як Різдво, бо це є народження нової України», – сказав Порошенко.

(5 Канал)

«Вона увійде в історію як вітчизняна війна 2014-го року. Як війна за Україну, за її волю, честь і славу, її

ХТО ТАКИЙ НОВИЙ МИТРОПОЛИТ УПЦ МОСКОВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ?

13 серпня, на 40-й день після кончини Предстоятеля УПЦ (МП) митрополита Володимира собор єпископів УПЦ МП, що проходив в Києво-Печерській Лаврі, обрав новим предстоятелем митрополита Чернівецького і Буковинського Онуфрія (Березовського). За світоглядом владика Онуфрій належить до крила консервативних архієреїв, тяжіє до зміцнення зв'язків з Московською Патріархією. Він один з давніх опонентів колишнього митрополита Київського Філарета (тепер – Патріарха УПЦ КП). Більше про нового предстоятеля УПЦ МП в замітці Дмитра Буковського. (А.Ф.)

1. На відміну від покійного Володимира (Сабодана), новоспечений митрополит УПЦ МП не зможе гарантувати збереження автономії Церкви у стосунках з Москвою. Однією з ключових особливостей церковної політики його попередника була багатолітня м'яка проукраїнська позиція, яка сформувалася після Помаранчевої Революції 2004 року. Володимир вирізнявся дипломатичним хистом та великим авторитетом, як серед мирян, так і серед церковних ієрархів, що давало йому значний простір для маневру. Такого простору точно не буде у новообраного митрополита. Адже відсутність достатньої харизми в українській

церковній ієрархії та впливу змусить його опиратися на підтримку Москви.

2. Митрополія УПЦ МП при новому керівнику буде залежною від її основних спонсорів: Вадима Новинського та Віктора Нусенкіса. Ці два бізнесмени – перший в минулому громадянин Росії, який і зараз підтримує тісні контакти з Кремлем, а другий – виходець з Донецька, який зараз фактично проживає у Московській області, за даними «ДС» і зробили все можливе, щоб вибори нового митрополита пройшли саме так, як вони пройшли. Тобто, цей фактор лише доводить, що новий митрополит буде цілком і повністю

залежний від Москви.

3. Найкращим другом Онуфрія називають самого Московського Патріарха Кірілла (Гундяєва). Є дані про те, що саме Кірілл допомагав майбутньому митрополиту просуватися по церковній ієрархії та сприяв висуненню його кандидатури на пост місцеблюстителя глави УПЦ МП.

4. Митрополит Онуфрій в минулому працював будівельником. Відповідно до його офіційної біографії, під час навчання в Чернівецькому Технічному Училищі він працював різноробочим в кількох будівельних організаціях Чернівців.

5. Митрополит Онуфрій є одним з найстарших архієреїв УПЦ МП. В цьому році

йому виповниться 70 років. Ще будучи семінаристом, майбутній архієрей став (1970) послушником Троїце-Сергієвої Лаври. В 1971 році послушник Орест Березовський прийняв чернечий постриг з ім'ям Онуфрія Великого. Має сан архімандрита. З 1988 по 1990 рр. був намісником Почаївської Лаври.

6. Онуфрія вважають симпатиком т.зв. «діомидівської ересі», яка отримала назву від імені колишнього єпископа РПЦ Діоміда (Дзюбана). Прихильники Діоміда засуджують використання ідентифікаційних кодів, виступають проти єкуменістичного руху і є найконсервативні-

шим крилом в російському православ'ї.

7. Новий митрополит отримує під контроль значні фінансові ресурси, якими володіє УПЦ МП. Зокрема, за даними «Ділової Столиці», лише одна капличка, розташована, наприклад, у спальному районі міста, відчисляє щомісяця в загальну церковну касу близько \$4 тис. А про те, скільки вона збирає пожертв загальною, можна тільки здогадуватися. Однак, цей приклад дає можливість уявити, які насправді кошти проходять через близько 4 300 приходів, які підконтрольні Церкві по всій Україні.

**Дмитро Буковський,
«Ділова столиця»**

ХГ

СКАЖУ ТРОХИ ЗА ПУТІНА

Путін використовує – не тільки з нами, але зараз особливо з нами – тактику наростаючого втручання. Суть тактики в тому, що спочатку для досягнення своїх цілей намагаються використовувати малу силу. Якщо це не спрацює, її стрибкоподібно нарощують. Мовляв, «а ось так? Ах, ні? А якщо так? А якщо ось так?» Тактика гопника, який спочатку грає м'язами, потім загрожує, потім принижує, потім намагається дати по носі, потім пхає, потім вже намагається якось битися всерйоз. Як і гопник, Путін перевіряє готовність противника (в даному випадку, не тільки нас, а й усього світу) до опору.

У цієї тактики є плюси і мінуси. Плюс – тактика дозволяє виграти, не витративши додаткового ресурсу. Бахнути відразу – можна нарватися на негайну і загальну відповідь. Нарощуючи агресію поступово, цього можна уникнути. Або змусити жертву віддати те, що тобі потрібно, не втопившись при цьому. Мінус – як казав Наполеон, «не воюйте довго з одним противником – він вчиться». Нарощування сили тренує жертву і дає їй час на підготовку. Якщо у жертви достатньо сильна воля – це її не виснажує, а мобілізує.

Путін спробував «на Донбасі, як в Криму», в надії, що поява «зелених чоловічків» змусить Україну відступити і можна буде розвивати наступ на весь Південний Схід. Однак до того моменту, на відміну від кримського, в Україні вже була хоча б частково відновлена структура управління та командування і були малі, але сили. Цих малих сил вистачило для стримування конфлікту. Тоді Путін натиснув газом. Україна стримала і цей удар. Тоді спробували закинути провокацію з псевдореферендумом. Україна виявилася розумнішою і мудрішою, провокація пройшла марно, а в Україні

пройшли вибори, достатньо однозначні і легітимні для того, щоб слово «хунта» з вуст росіян стало звучати зовсім вже нерозумно. Тоді почалися масові перекидання техніки. Україна змогла відстояти ключову інфраструктурну позицію – аеродроми та авіапорти, після чого перейшла в атаку і звільнила частину міст, включаючи нашумілий Слов'янськ, а також повернула собі контроль над ключовими прикордон-

пунктами. Знову сила була наорощена – і через кордон полетіли ракети. Це стало для України великим ударом, але вона його хоч і з труднощами, хоч і здавши частину кордону, але витримала, і продовжила наступ.

Ось тут у схемі наступив перелом. Ручні ідіоти Путіна збили чужий літак. Раптово з'явилася відповідь з боку цивілізованого світу, який Путіну вже майже вдалося спровокувати на нейтральну позицію.

Тобто російська сторона отримала два удари замість одного і змушена була, нехай на короткий час, дати задній хід. Україна цей час використовувала. Територія, контрольована росіянами, весь час скорочувалася. Україна майже завершила оточення та блокування ключових міст. Росія, вже особливо не ховаючись, закинула тисячу з гаком осіб. Причому терористи не посоромилися розповісти, звідки ці люди.

Безіменні могили російських найманців на українській землі. Так, без пошани, Росія ховає своїх «героїв». Офіційно Москва на Україну не нападла...

Люди! Все це наростання агресії означає одне: Україна перемагає. Путін вже явно переступив ту межу застосування сили, до якої він спочатку був готовий. Кремль вже несе втрати на власній території. Але відступити він вже не може. Тому зараз він діставатиме всі останні козири і з руки, і з рукава, і з шкарпеток, та з інших місць. Не особливо дивлячись, чи підготовлений ґрунт, чи не занадто рано грати саме цю карту, чи не просадить він на цьому ресурс, який згодом міг би бути використаний ефективніше. Не до жиру – бути б живу.

Тому Україна отримує цікаву можливість розбити всі його провокації, так сказати, по одній, поки вони ще недостатньо готові, але вже вимушено задіяні. У разі перемоги Україна відростить собі такі зуби і виведе у себе таку кількість паразитів, що ще півроку тому ми про таке і мріяти не могли. Але це, безумовно, буде складно.

Віктор Трегубов, espreso.tv

ВОВКИ В ОВЕЧИХ ОДЕЖАХ

Перший гріх дав початок духовній хворобі, котра дала початок смерті і фізичним болям. Бог, Творець життя, тепер мав стати також Цілителем і Лікарем людських душ і тілес.

Господь у цій спасительній місії захотів мати співпрацівників. Так з'явилися люди покликані рятувати життя іншим людям: їх почали називати посланими від Бога лікарями, а засоби якими вони лікували почали називати ліками. Під їхньою дією відновлювалася гармонія в організмі, а декому, навіть, рятувалося життя. Послані від Бога люди мали велику пошану, бо боролися за життя, виконуючи Божу волю. Але з'явився ворог, який зробив все, щоб перешкодити цій спасительній місії, і щоб ослаблена людина ще більше знищила себе і ще швидше була зазнала смерті. Так серед цілителів з'явилися палачі, а серед ліків з'явилася отрута. Серед тих, котрі були покликані рятувати життя, з'явилися ті, котрі його знищували.

Лікарня. Ось, у коридорі бачиш лікаря у білому халаті. Весело усміхнений молодик розмовляє із молодесенькою зажуреною дівчиною. Він обіцяє їй, що поверне радість і проблеми відійдуть. Обіцяє ціною того, що за якусь мить він буде вбивцею її дитини і кров дитяти буде на його руках і на совісті матері. Прийде смерть і забере душу дитяти, тіло ж його викинуть у біологічний смітник, або піде в лабораторію. Після вбивства лікар вмиє руки і подумає, що зробив добре діло. Йому заплатять за це гроші. Гроші за вбивство.

«Лікарю, зачекайте!» – крикнула жінка по коридору. Чоловік не обернувся, він спішив до іншої кімнати, де готувалось інше вбивство. Не обернувся і в цьому є доля правди, бо хіба він лікар? Він – кілер, він вбивця. Йому за це платять гроші. У нього білий халат. Душа чорна, а одяг білий. До чого тут білосніжний одяг на фоні кровавих рук м'ясника? На цьому одязі відбилися безгрішні душеньки, чисті немов сніг, невинні як ягнята.

Стоїть старий лікар у білому халаті, якась молоденька дівчина довіряє йому

свій біль, він заспокоює її, обіцяючи, що все владнається і їй стане легше. Він добре знає, що легше їй не стане, бо за хвилину почнеться вбивство її дитинки, і вона, як мати, не буде її захищати від хижого вовка. Легше не стане, бо через ціле життя буде нести з собою ярмо гріха убивства рідної дитини.

Стоїш перед аптекою. Це місце, де знаходяться ліки. Це місце позначено хрестом, знаком спасіння і вічного життя. У цьому місці продаються таблетки, котрі тихо вбивають зачаті життя у лоні жінки, котра має покликання від самого Творця продовжувати життя на землі.

Йдеш по вулиці. Бачиш перед собою медичний університет. Бачиш молодих студентів. Думаєш: будуть вони лікарями, співпрацівниками Бога, чи будуть кілерами-палачами, слугами сатани? А колись склали клятву Гіпократата, де є слова: «утримуюсь від завдання всілякої шкоди та несправедливості», і також: «Я не дам нікому, хто буде просити, смертельного засобу і не вкажу шляху для подібного задуму; так само я не дам ніякій жінці абортивного пессарія».

Це було колись. Людство пішло в перед. Розвинуте суспільство затвердило закони, які дозволяють вбивати, навіть якщо складають присягу лікаря України: «усі знання, сили та вміння віддавати справі охорони і поліпшення здоров'я людини, лікуванню і запобіганню захворюванням, подавати медичну допомогу всім, хто її потребує».

Христос говорить: «Ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх». Якщо ти любиш? Ти будеш захищати життя!

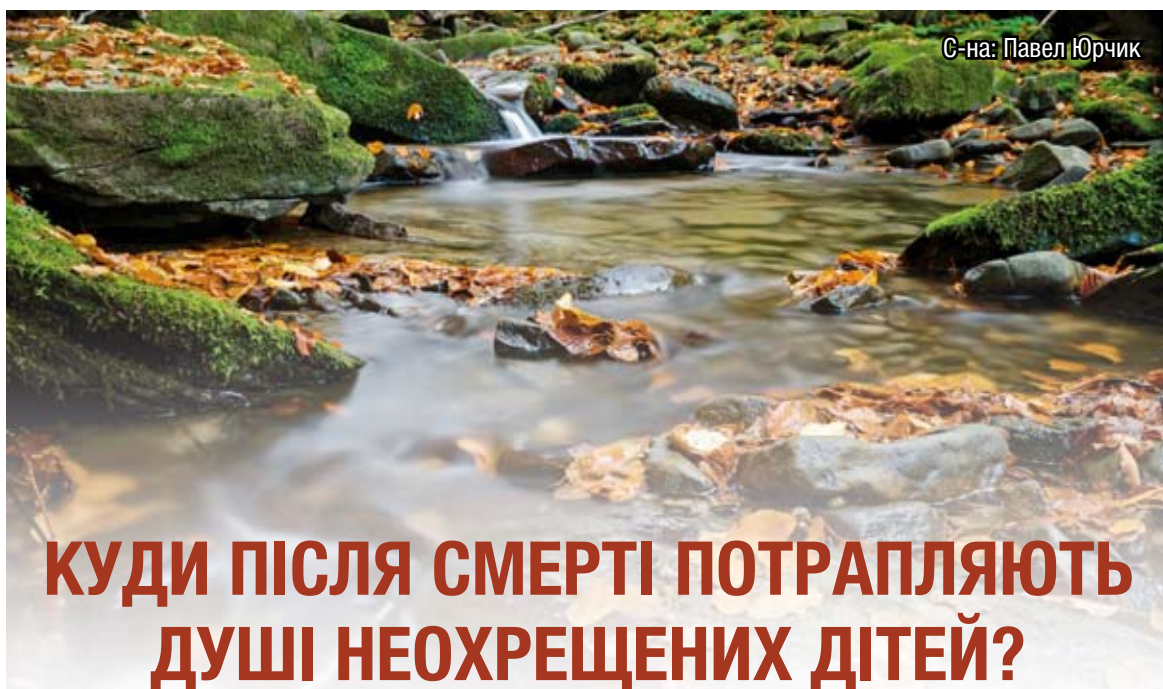
о. Віталій Тарасенко

ХГ

Що це за принципи? По-перше, це об'явлена правда про те, що Бог хоче спасіння усіх людей. А другий принцип говорить про те, що під час Хрещення в нас помирає стара людина, яка в Царство Боже увійти не може, і водночас народжується нова, створена на образ і подобу Бога. Хрещення змиває первородний гріх – саме це твердження лягло в основу багатьох висловлювань Отців Церкви, починаючи від св. Августина, про те, що неохрещені діти не будуть насолоджуватися повним спасінням у Небесному Царстві, адже на них лишається первородний гріх.

На початку у християн не було такої переконаності, що тільки вони спасуться, а решта – ні. Це приходило зі св. Кипріяном і його знаменитою тезою про те, що поза Церквою немає спасіння. На початку це стверджувалося не стільки в юридичному сенсі, як в значенні того, що поза Церквою, її таїнствами та спільнотою, ми не можемо бути з Христом, не можемо пережити своє спасіння вже зараз.

Пізніше, з плином часу, це твердження св. Кипріяна розумілося все більш і більш юридично, поки не дійшло до свого крайнього варіанту: «хто юридично не належить до Церкви, той є поза спасінням». Був такий період в історії, коли вважалося, що усі неохрещені, не лише діти, йдуть до пекла. Тому свою місію Церква бачила головним чином в тому, щоб охрестити якомога більше людей. Пізніше розуміння спасаючої дії Церкви було переосмислене: воно полягає не в юридичній приналежності до Церкви. Церква спасає тим, що вона є, як каже II Ватиканський Собор, «таїн-

С-на: Павел Юрчик

КУДИ ПІСЛЯ СМЕРТІ ПОТРАПЛЯЮТЬ ДУШІ НЕОХРЕЩЕНИХ ДІТЕЙ?

Доля неохрещених дітей після смерті не є об'явленою у Святому Писанні. У Божому Одкровенні ми не знаходимо конкретної відповіді на це питання, а тому усе, що містить церковна традиція на цю тему, є лише висновком з певних богословських принципів.

ством спасіння», тобто видимим знаком спасіння та його знаряддям. Християни, являючи світу знаки єдності і любові, притягають язичників. Ці люди спасаються через контакт з християнами. Не обов'язково усі приймуть Хрещення і стануть християнами, але якщо вони зустрінуть християн, побачать єдність і любов, то спасуться.

Менш юридичний підхід дозволив також переосмислити долю усіх неохрещених. Церква почала дивитися на людство як на кола, з якими веде діалог. Наприклад, неохрещеними є євреї, але чи вони будуть у пеклі? Важко погодитися з такою крайньою інтерпретацією тези св. Кипріяна. Тому почали говорити про «кола людства, які є близькі до Церкви», тобто ті, які визнають Бога Ізраїля. Також до цих кіл належать ті, які вірять в одного Бога, або ті, які

ще тільки шукають Бога. Тобто мова йде про те, що не всі неохрещені однаково далекі від Бога.

Що стосується дітей, то з Євангелія знаємо, що Ісус Христос має до них дуже особливе ставлення. Пам'ятаємо, як Господь взяв одну дитину, як представника цієї категорії людства, і сказав, що таким належить Царство Боже, і що хто не стане як дитина, не увійде до нього. Це ще один аргумент на підтвердження того, що не можна усіх дітей «засудити» до пекла, як про це говорили, починаючи від св. Августина і далі. Послідовники св. Августина стверджували, що усі неохрещені, без винятків, будуть мучитися у пеклі, де нікому не буде ніякої пощади. У середньовіччі таку категоричну богословську позицію намагалися пом'якшити, вводячи поняття

«лімб». Лімб, як пояснювали тогочасні богослови, це край пекла, граничний простір, який вже фактично не є пеклом. У лімбі немає страждання як у пеклі, але немає і повного спасіння, немає споглядання Бога. Деякі казали, що це стан щастя, але земного, а не небесного, і так далі. Є багато думок на цю тему, але усі вони були спробами зм'якшити висловлювання св. Августина та його послідовників про посмертну участь неохрещених.

Навчання про лімб, як про стан пом'якшеного засудження, місця «ані-пекла-ані-неба» дійшло до XX століття. Під час II Ватиканського Собору, як я вже казав, було переосмислено природу місії та спасаючу дію Церкви. Новий підхід і нове бачення дозволили говорити про те, що неохрещені теж можуть отримувати

спасіння. Бог є і поза видимою структурою Церкви. Але, це не означає, що Бог не використовує Церкву як перше спасаюче знаряддя. Нове бачення не нівелює Хрещення, адже Хрещення є дієвим знаком, в якому Христос дарує життя вічне. Тому бути охрещеним означає – мати у собі зачаток цього нового життя. Спасіння через Церкву – нормальний, звичайний спосіб спасіння, але є і інші, надзвичайні способи, якими Бог приходить до кожного, адже усі є Його діти.

Тому посмертну, есхатологічну долю кожної людини залишаємо в компетенції Бога. Церква, розпізнавши знаки життя згідно з Євангелієм, може когось оголосити блаженным чи святим, тобто констатувати те, що він є в Небі. Натомість ніколи і ні про кого Церква не говорить, що він – у пеклі. Навіть про Юду Іскаріотського такого не стверджується, хоча в Євангелії про нього є сильні засуджуючі тексти. Але ми не знаємо остаточну долю ані Юди, ані інших грішників. Тому Церква молиться за усіх, знаючи, що Боже милосердя більше ніж будь-який гріх.

Повертаючись до долі неохрещених дітей, ми можемо мати впевнену надію на те, що Бог спасе усіх дітей: охрещених і неохрещених. Охрещених – напевно. Неохрещених – маємо надію. Після II Ватиканського Собору Церква досить впевнено цю надію виражає, сподіваючись, що Бог знайде якийсь спосіб змити первородний гріх, який би не був прив'язаний до таїнств. Бог таїнства вигадав і встановив, але як говорив св. Тома Аквінський, «Бог не прив'язує Свою силу до таїнств».

о. др. Костянтин Морозов OFM Cap, подано за CREDO

ВИЙШЛА ДРУКОМ КНИГА ПАМ'ЯТІ «НЕБЕСНА СОТНЯ»

Герої Небесної Сотні теперішній голос нашого сумління та сторожі нашої громадянської поведінки. Небесна сотня – це наш біль і наша гордість, це наші сльози і душевний щем вдячності за все, що вони зробили для нас.

Таким словами описує значення подвигу Небесної Сотні Патріарх Святослав у своїй передмові до книги пам'яті «Небесна сотня». Далі він застерігає: «Ця пам'ять стане тільки відчуттями, якщо ми не плекатимемо щодня плоди, гідні висоти подвигу Героїв Майдану». Як пише Предстоятель УГКЦ, ця книга стала «новітнім українським Мартирологом», тобто «списком тих, хто своїм життям і героїською смертю засвідчив безмежну любов до друзів, уподібнившись цим до самого Господа нашого Ісуса Христа».

Блаженніший Святослав закликає зупинитися «на цих святих сторінках» і помолитися за полеглих, які «за наше краще майбуття,

за нас, наших та своїх близьких і рідних, дітей і внуків, тобто свою Батьківщину, віддали найдорожче, що мали, – своє життя».

Книга пам'яті «Небесна Сотня» складається з хроніки подій на Євромайдані та біографій героїв Небесної Сотні, спогадів їхніх родичів, близьких, друзів,

побратимів. У виданні також міститься багато світлин та фактів з трагічних подій на Майдані у лютому 2014 року.

Це видання – німе нагадування нам всім про те, якою ціною ми здобули свободу та новий шанс для своєї країни стати справжньою європейською державою. Герої не вмирають!

Книга вийшла у видавництві «Фоліо», вона вже є у книгарнях. З кожного проданого примірника «Фоліо» перераховує частину грошей благодійному фонду Центр Допомоги Постраждалим Майдану «Родина Майдан». Її особливістю є те, що, крім Патріарха Святослава, передмови до неї написали Патріарх Київський і всієї Руси-України УПЦ КП Філарет та речник УПЦ протоієрей Георгій Коваленко.

Андрій Фещин
за повідомленнями
Департаменту Інформації УГКЦ
та сайту cultprostir.ua.

ПОМЕРЛА ОЛЕНА ОТТ-СКОРОПАДСЬКА, ДОЧКА ГЕТЬМАНА ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО

3 газети «День» (Ігор Самокиш). Серед шести дітей останнього гетьмана України Павла Скоропадського, Олена – єдина, кому пощастило побачити незалежну Україну. Це трапилося у листопаді 1991 року. А потім був другий візит. Третій... «Я завжди задумувалася: наскільки може бути щасливою людина без батьківщини? Дев'ять років тому я вперше приїхала в Україну і тільки тоді відчула себе українкою», – скаже вона в одному зі своїх інтерв'ю на початку 2000-х. «Яке чудове місто наш Київ, яка краса. Ще тепер, після того, як большевики у тридцятих роках знищили 38 старих церков. Софійська Площа, скільки часу минуло, як мій батько тут стояв при молебні після проголошення Гетьманства, скільки він потім перестраждав від того часу. А тепер я тут стою – його остання донька», – так описує Олена Скоропадська свою першу подорож до України.

Олена Павлівна народилася 5 липня 1919 року в Берліні.

Пише президент України Петро Порошенко. Висловлюю щирий сум та співчуття донькам та близьким Олени Отт-Скоропадської. На початку сторіччя, її батько багато зробив для стабілізації становища в Україні у буремні роки на зламі епох. На жаль, інші українські політичні сили не змогли знайти компромісу з Гетьманом й розпочали братовбивчу війну, якою, зрештою, скористались вороги незалежної України. Я впевнений, що більше ми не повторимо таких помилок.

Пані Олена прожила довге життя, але до останнього подиху вона пронесла в своєму серці Україну. Вона побачила нашу державу незалежною, вільною і демократичною після стількох років національного та політичного гніту.

СВІТЛА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ ТА ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ!

«БАНДЕРІВЦІ» В МОСКВІ

Зірку на сталінській висотці в центрі Москви розфарбував в кольори українського прапора українець, який готовий здатися в обмін на льотчицю Надію Савченко (вона перебуває в російській тюрмі). Про це Григорій на прізвисько «Mustang Wanted» написав на своєму Facebook, виклавши підтверджуючі світлини.

«Я, Григорій, громадянин України... Я і є та сама людина, яка в пориві щирих патріотичних почуттів вдерлась на дах висотки на Котельнічеської Набережній, і перефарбувала її зірку в кольори нашого рідного українського прапора, а потім підняв там же прапор самостійної України, що можу засвідчити світлинами та відеозаписом. Роботи було багато, фактично я витратив на це всю ніч і близько 6 ранку з радістю відправився поспати», – написав Григорій.

Він розповів, що «громадяни Росії, проти яких зараз порушили кримінальну справу і яким світить 7 років, мною не були помічені в цей час на даху будівлі. Визнаю себе винним в «хуліганстві» і готовий постати

перед цим самим судом в обмін на звільнення прекрасної сміливої української дівчини Надії Савченко. Вона точно ні в чому невинна, а я хоч зірку пофарбував», – заявив Григорій.

«Mustang Wanted» назвав свій вчинок «арт-перформансом» і присвятив його «Дню Незалежності України, а також всім хлопцям, які захищають зараз мою Батьківщину! Слава Україні! З повагою Грицько «Mustang Wanted».

Вранці 20 серпня на шпилі сталінської висотки шоківані мешканці Москви побачили український прапор і розфарбовану на синьо-жовто комуністичну зірку на її шпилі. По гарячих слідах російська поліція затримала чотирьох підозрюваних, яким загрожує до 7 років в'язниці. Прапор висів на шпилі три години.

Андрій Фещин,
використано повідомлення
«Української Правди»

КОНЦЕРТ У ПРАЗІ

У рамках проекту «Подаймо руку Україні» 16 вересня ц.р. у Празі відбудеться концерт ГРУПИ «ПІККАРДІЙСЬКА ТЕРЦІЯ».

Вокальна формація «Пікардійська Терція», яка на сцені вже 22 роки, знає, як важливо підбирати слова, якими потім заговорить пісня. Під жалобний супровід «Пливе кача» у виконанні «Пікардійської Терції» Україна прощалась зі своїми Героями, проводжаючи в останню путь Небесну Сотню. Ця пісня не тільки неофіційний гімн Майдану, але і пісня-застереження, пам'ять про тих людей, які загинули за нашу свободу.

Вічна пам'ять Героям!

Квитки можна замовити

**за тел.: + 420 773 511 151, 773 660 400,
e-mail: uoscz@centrum.cz**

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetskyi
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1 M 0 5